

І. Л. Бутич

Гранат

«ГРАНАТ» – приватне видавництво. Засн. 1892 у Москві групою наук. співроб. під керівництвом братів О. та І. Гранат.

Олександр Наумович (01(13). 06. 1861, Одеса – 07. 09. 1933, Москва). Закін. Ризьке політех. училище (1886). До 1892 працював на виробництві; згодом очолював ф-ку з фарбуванням паперу pobl. Москви.

Ігнатій Наумович (псевд. – І. Грей; 31. 07(12. 08). 1863, м. Могильов, нині Білорусь – 29. 12. 1941, Москва). Закін. юрид. факультет Моск. університету, де й працював: від 1910 – проф. політекономії. Автор праць з земельних питань та проблем міжкласових взаємин у суспільстві. Осн. видання – багатотом. «Энциклопедический словарь» – одна з найбільших рос. універсал. енциклопедій. 1892 брати придбали видавн. права на «Настольный энциклопедический словарь» (видавало товариство «А. Гарбель і Ко» у Москві від 1891), і, збільшивши обсяг та змінивши структуру й зміст, продовжили випуск з 4-го тому. 6 видань випущено у 9-ти т., 7-е – у 58-ми т. (56-й т. не вийшов, 54-й і 58-й томи видані Держ. інститутом «Сов. энциклопедия»), перероблене й розширене, виходило 1910–48 (з перервами). Було кілька стереотип. перевидань. Серед авторів статей енциклопед. словника – Л. Берг, В. Бонч-Бруєвич, П. Капіца, А. Луначарський, В. Падалка, М. Покровський, Є. Тарле, К. Тимірязєв, В. Фріче; активні співробітники – І. Бодуен де Куртене, О. Веселовський, А. Кримський, М. Сперанський, О. Білецький та ін. Основа видання – комплексні статті з питань літ-ри, короткі статті довідк. характеру, зокрема біографії Ф.

Прокоповича, Г. Сквороди, І. Котляревського, П. Гулака-Артемівського, Є. Гребінки, Г. Квітки-Основ'яненка, Т. Шевченка, М. Костомарова, М. Шашкевича, І. Вагилевича, Я. Головацького, І. Франка, Лесі Українки, Ю. Федьковича, О. Кобилянської, М. Коцюбинського, А. Кримського. Особливість Г. – численні «текстові додатки» – статті зі спец. питань, монографії, словники, статист. огляди, хронол. та бібліогр. покажчики (набрані спец. шрифтом, з окремою нумерацією сторінок, напр., «Библиографический указатель русской беллетристики. 1861–1911», «Современные деятели науки, литературы и искусства Запада. 1910–1929»). Видано також ґрунтовні праці з історії, мистецтва, соц.-демократ. руху, зокрема «Главные течения иностранной живописи XIX в. в снимках с картин» (1904) П. Ге, «История XIX века» (1905–07, т. 1–8) Е. Лавісса і А. Рамбо, «История нашего времени» (1910–17, т. 1–8) за ред. М. Ковалевського і К. Тимірязєва, «Украинский народ в его прошлом и настоящем» (1914–16, т. 1–2) за ред. Ф. Волкова та М. Грушевського. 1917 на базі видавництва засн. АТ «Рус. библиогр. ин-т братьев А. и И. Гранат и Ко», від 1939 – у складі Держ. інституту «Сов. энциклопедия».

Рекомендована література

1. Белов С. В., Толстяков А. П. Русские издатели конца XIX – начала XX века. Ленинград, 1976.

Бібліографічний опис:

Гранат / І. Л. Бутич // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-26813>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).